

การประเมินความเสี่ยงทุจจริต
ในประเด็นที่อาจเกิดการให้หรือรับ

สินบน

ของ สถาบันพระบรมราชชนก
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

หลักการและเหตุผล

การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยจะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุม และวัดผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ลดการสูญเสียและโอกาสที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่สถาบันพระบรมราชชนกภายใต้สภาวะการดำเนินงานของหน่วยงานล้วนแต่มีความเสี่ยงซึ่งก็คือความไม่แน่นอนที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายของสถาบันพระบรมราชชนกจึงจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้นอย่างเป็นระบบ อาทิ เช่น การระบุความเสี่ยงว่ามีปัจจัยเสี่ยงใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายของสถาบันพระบรมราชชนก วิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยงแล้วกำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยง เป็นต้น โดยต้องคำนึงความคุ้มค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม การบริหารความเสี่ยงของสถาบันพระบรมราชชนกมีเหตุผลที่ต้องจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ดังนี้

๑) สถาบันพระบรมราชชนกต้องปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ในหมวดที่ ๓ มาตรา ๙ (๑) กำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า

๒) สถาบันพระบรมราชชนกต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ มาตรา ๗๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและบริหารจัดการความเสี่ยง

๓) สถาบันพระบรมราชชนกต้องปฏิบัติตามเกณฑ์การพัฒนาคูณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) หมวด ๒ การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ SP๔สถาบันอุดมศึกษามีการวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง แผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล และการจัดสรรทรัพยากรการบริหารที่สำคัญให้เพียงพอ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายตามเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๔) สถาบันพระบรมราชชนก ต้องปฏิบัติตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาองค์ประกอบที่ ๕ ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑ ข้อ ๓ ดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงที่เป็นผลจากการวิเคราะห์และระบุปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานพันธกิจของสถาบันและให้ระดับความเสี่ยงลดลงจากเดิม เพื่อให้สถาบันพระบรมราชชนกมีแผนบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในเชิงป้องกัน หรือมีแผนรองรับเพื่อลดผลกระทบสำหรับความเสี่ยงที่ทำให้เกิดเรื่องร้ายแรงไว้ล่วงหน้า และดำเนินการได้ตามแผน สามารถควบคุมหรือป้องกันเหตุการณ์ร้ายแรงให้มีความรุนแรงน้อยลง

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีเป้าหมายหลัก เพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใสปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้ความสำคัญกับการปรับและหล่อหลอมพฤติกรรมของ “คน” ให้มีจิตสำนึก และพฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต โดยการเปลี่ยนแปลงวิธีคิด (Paradigm Shift) หรือสามารถ แยกแยะประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวมได้ อีกทั้งยังได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ ผ่านการสร้างนวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงานโดยแนวทางการสร้างความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญประการหนึ่ง คือ “การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต” เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบหรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบจากการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
๒. กำหนดมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบจากการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร
๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงาน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ความเป็นธรรม ปฏิบัติงานอย่างเป็นมืออาชีพ มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้
๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ตลอดจนประชาชนทั่วไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. มีมาตรการในการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบจากการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
๒. หน่วยงานบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ปลอดจากการทุจริต และประพฤติมิชอบ มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้

หน่วยงานได้รับความเชื่อมั่นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ตลอดจนประชาชนทั่วไป

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต และศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือในการป้องกันและสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตขององค์กร สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้จัดทำประเภทของความเสี่ยงการทุจริตไว้ด้วยกัน ๔ ด้าน ประกอบด้วย

๑. ความเสี่ยงทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
 ๒. ความเสี่ยงทุจริตด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย
 ๓. ความเสี่ยงทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
 ๔. ความเสี่ยงทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล
- โดยได้มีการนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) และการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยง (Risk)	➤ ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ (ผลกระทบทางลบ คือ ความเสี่ยง, ผลกระทบทางบวก คือ โอกาส) ➤ เหตุการณ์/การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบ หรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือ ก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์กร

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)	➤ กระบวนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	➤ การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประทุพติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต
การทุจริต	➤ องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้กำหนดนิยามและรูปแบบของการทุจริตเป็น ๗ ประเภท ได้แก่ ๑. การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ ระดับสูงเพื่อบิดเบือนนโยบายหรือการใช้อำนาจรัฐในทางมิชอบ เพื่อให้ผู้นำหรือผู้บริหารประเทศได้รับผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรของชาติ ๒. การทุจริตขนาดเล็ก (Petty Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ รัฐระดับกลางและระดับล่างต่อประชาชนทั่วไป โดยการใช้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายในทางมิชอบ ๓. การติดสินบน (Bribery) เป็นการเสนอ การให้ หรือสัญญาว่าจะให้ ผลประโยชน์ทั้งในรูปของเงิน สิ่งของ และสิ่งตอบแทนต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจ ให้เกิดการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี ๔. การยักยอก (Embezzlement) คือ การที่พนักงานหรือเจ้าหน้าที่องค์กร ของรัฐนำเงินหรือสิ่งของที่ได้รับมอบหมายให้ใช้ในหน้าที่ราชการ มาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ๕. การอุปถัมภ์ (Patronage) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก ด้วยการคัดเลือกบุคคลจากสายสัมพันธ์ทางการเมืองหรือเครือข่าย (Connection) เพื่อเข้ามาทำงานหรือเพื่อได้รับผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม ๖. การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรค เล่นพวก โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจที่มีในการให้ผลประโยชน์หรือให้ หน้าที่การงานแก่เพื่อน ครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิด โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติ และความเหมาะสม ๗. ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) คือ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากที่บุคคลต้องมีหน้าที่หรือสถานะมากกว่า ๑ สถานะ

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม	➤ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆ หรือดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในกิจการของรัฐ หรือองค์กรของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐหรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝง หรือเป็นผู้ที่มีส่วน ได้เสียในรูปแบบต่าง ๆ หรือนำประโยชน์ส่วนตนหรือความสัมพันธ์ส่วนตนเข้า มามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจหน้าที่หรือดุลยพินิจในการพิจารณา ตัดสินใจในการกระทำการใด ๆ หรือดำเนินการดังกล่าวนั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางการเงินหรือประโยชน์อื่น ๆ สำหรับตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยง / ปัญหา	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยง	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) สอดคล้องกับหลักการ ที่ ๘ – การพิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต ซึ่งเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของ หลักการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งเป็นหลักการ ที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายที่ได้กำหนดกรอบการควบคุมภายในองค์กร ไว้ด้วยกัน ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

- หลักการที่ ๑ – องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ ๒ – คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
- หลักการที่ ๓ – คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ ๔ – องค์กร จุง รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ ๕ – องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- หลักการที่ ๖ – กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ ๗ – ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ ๘ – พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ ๙ – ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ – ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ – พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ – ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ – องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ – มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ – มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ – ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ – ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของหลักการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งในส่วนของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตสอดคล้องกับหลักการที่ ๘ – การพิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต โดยรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย ๔ กระบวนการ ดังนี้

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
Corrective	แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดขึ้น / สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว และจะอย่างไร เพื่อไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
Detective	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ (ผลกระทบทางลบ คือ ความเสี่ยง ผลกระทบทางบวก คือ โอกาส)
Preventive	ป้องกัน หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนที่ พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยง ด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาอีก
Forecasting	การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกัน ป้องปรามล่วงหน้า ในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจาก การพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดำเนินการผ่าน ๓ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

วิธีการ/ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต																																																				
๑. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนก่อนทำการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงานที่ต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการงาน หรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส และด้านผลกระทบ																																																			
	- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) : พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความเสี่ยงหรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ - ผลกระทบ (Impact) : การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงิน และผลกระทบที่ไม่ใช่ การเงิน																																																			
	<table><tr><th colspan="6">ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)</th></tr><tr><th rowspan="2">โอกาส (Likelihood)</th><th colspan="5">ผลกระทบ (Impact)</th></tr><tr><th>1</th><th>2</th><th>3</th><th>4</th><th>5</th></tr><tr><td>5</td><td>ปานกลาง</td><td>สูง</td><td>สูงมาก</td><td>สูงมาก</td><td>สูงมาก</td></tr><tr><td>4</td><td>ต่ำ</td><td>ปานกลาง</td><td>สูง</td><td>สูงมาก</td><td>สูงมาก</td></tr><tr><td>3</td><td>ต่ำ</td><td>ปานกลาง</td><td>สูง</td><td>สูง</td><td>สูงมาก</td></tr><tr><td>2</td><td>ต่ำ</td><td>ต่ำ</td><td>ปานกลาง</td><td>ปานกลาง</td><td>สูง</td></tr><tr><td>1</td><td>ต่ำ</td><td>ต่ำ</td><td>ต่ำ</td><td>ต่ำ</td><td>ปานกลาง</td></tr></table>					ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)						โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)					1	2	3	4	5	5	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก	4	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	1	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)																																																				
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)																																																			
	1	2	3	4	5																																															
5	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก																																															
4	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก																																															
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก																																															
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง																																															
1	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง																																															
๒. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้มีความชัดเจนมากที่สุด โดยอาจค้นหาจาก ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง/มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคย เกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor)																																																			
๓. การจัดทำแผนบริหาร ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ	เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ ควรเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมิน การบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ที่กำหนดไว้																																																			

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

หมายเหตุ : ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติอนุญาต เนื่องจากหน่วยงานไม่มีภารกิจอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๑. กองทะเบียนและประมวลผล สำนักวิชาการ

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	๑.๑ มีการเรียกรับสินบนจากนักเรียน หรือผู้ปกครอง เพื่อแลกกับการได้เข้ามาศึกษาต่อในวิทยาลัยของสถาบันพระบรมราชชนก	ต่ำ	๑. จัดทำมาตรการป้องกันการรับสินบน เพื่อเป็นแนวปฏิบัติของบุคลากรในหน่วยงาน ๒. จัดกิจกรรมส่งเสริมจิตสำนึกด้านจริยธรรมของบุคลากรทางการศึกษา ๓. จัดทำมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสาร เพื่อให้ทราบถึงช่องทางในการติดต่อสื่อสาร ๔. ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ
	๑.๒ มีการเรียกรับสินบนจากนักศึกษาเพื่อการดำเนินการที่รวดเร็ว	ต่ำ	๑. ประกาศเจตนารมณ์นโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติให้บุคลากรภายในและบุคลากรภายนอกทราบ ๒. จัดทำมาตรการป้องกันการรับสินบน เพื่อเป็นแนวปฏิบัติของบุคลากรในหน่วยงาน ๓. จัดทำมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสาร เพื่อให้ทราบถึงช่องทางในการติดต่อสื่อสาร

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
			๔. จัดกิจกรรมส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกผู้ปฏิบัติงาน ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์ ความมีคุณธรรม ๕. ปรับปรุงระบบการประชาสัมพันธ์ ขั้นตอนการให้บริการอย่างเปิดเผยต่อบุคลากรภายนอกโดยใช้ระบบเทคโนโลยีที่เป็นปัจจุบันและบุคลากรภายในและนักศึกษา สร้างระบบการรับรู้ ข่าวสารของสถาบัน รายบุคคล พร้อมเงื่อนไขหลักฐาน เอกสาร การขอรับบริการ ๖. ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียน การทุจริต และประพฤติมิชอบ
	๑.๓ มีการเรียกรับสินบนจากบุคคลภายนอกเพื่อแลกกับการบริการที่สะดวกรวดเร็ว	ต่ำ	๑. ประกาศเจตนารมณ์นโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่เพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติให้บุคลากรภายในและบุคลากรภายนอกทราบ ๒. จัดทำมาตรการป้องกันการรับสินบนเพื่อเป็นแนวปฏิบัติของบุคลากรในหน่วยงาน ๓. จัดทำมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสาร เพื่อให้ทราบถึงช่องทางในการติดต่อสื่อสาร ๔. จัดกิจกรรมส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกผู้ปฏิบัติงาน ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์ ความมีคุณธรรม

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
			๕. ปรับปรุงระบบการประชาสัมพันธ์ ขั้นตอนการให้บริการอย่างเปิดเผยต่อบุคลากรภายนอกโดยใช้ระบบเทคโนโลยีที่เป็นปัจจุบันและบุคลากรภายในและนักศึกษา สร้างระบบการรับรู้ ข่าวสารของสถาบัน รายบุคคล พร้อมเงื่อนไข หลักฐาน เอกสาร การขอรับบริการ ๖. ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียน การทุจริต และประพฤติมิชอบ

๒. ด้านการบริหารงานบุคคล ของกองทรัพยากรบุคคล

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

๑. โอกาส แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแต่พบว่า ยังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้ กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีก โอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต

๒. สิ่งจูงใจ เป็นที่ยอมรับว่าสภาวะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมทุนนิยม ทำให้คน ในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การสร้างควมร่ำรวย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรม การทุจริตมากยิ่งขึ้น

๓. การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาประชาชน ขาดกลไก การตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคล

๔. การได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมการทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม “รายได้พิเศษ” ให้กับตนเองและครอบครัว

๕. การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในสมัยโบราณ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็น พิเศษ ถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน ในปัจจุบันพบว่า คนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัวบาปน้อยลง และมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

๖. มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็น ยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิด เห็นว่าการทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนซื้อเป็นคนซื้อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด ย่อมจะทำให้ การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยไม่มีความละอายต่อบาปและบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

ตัวอย่างของการทุจริตและประพฤติชอบต่อหน้าที่ราชการ

จากหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ จากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เช่น

- ฉ้อโกง / รับเงิน เรียกสินบน เรียกของกำนัล
- ปลอมแปลง / ช่วยเหลือสมัครพรรคพวกหรือเครือญาติ
- ยักยอก
- ขโมย / ไม่รายงานข้อเท็จจริง / จักทำเอกสารเท็จเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง
- กลั่นแกล้ง / ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ เพื่อให้พวกพ้องได้รับผลประโยชน์
- ช่มชู้ให้ผู้อื่นเกรงกลัว/เกรงใจ
- บังคับ/อำนาจหน้าที่เบียดบังเอาผลประโยชน์
- รวบอำนาจ / ไม่มอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามความเหมาะสม
- รีดไถจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อซื้อตำแหน่งหรือเลื่อนตำแหน่ง
- แต่งตั้ง/เลื่อนขึ้นเฉพาะพวกพ้องของตน
- ปูนบำเหน็จรางวัลแต่เฉพาะพวกพ้องของตน

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการ หรือขั้นตอนการทำงาน
- ๒) การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
- ๖) การจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการหรือโครงการ ประเด็น ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ด้านการบริหารงานบุคคล

เหตุการณ์และความเสี่ยง การทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้น
การสรรหา บรรจุ แต่งตั้งบุคลากร		✓
การคัดเลือกบุคลากรเพื่อไปศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ		✓
การพิจารณาเลื่อนเงินเดือน		✓
การมอบหมายงานที่ไม่เป็นธรรมเนียมเอาแต่พวกพ้อง		✓

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๑. ด้านโอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

ระดับ	โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๕ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้สูงมาก)
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๔ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้สูง)
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๓ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง)
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๒ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก)
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้ง/ปี (ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น)

๒. ด้านผลกระทบ (Impact)

๒.๑ ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กร ตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจาก ภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดย ไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- ปรากฏข่าวสื่อที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	- แทบจะไม่มี

๒.๒ ผลกระทบทางการเงิน

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๑	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า

ตารางการประเมินระดับค่าความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิด การทุจริต	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล			
การสรรหา บรรจุ แต่งตั้งบุคลากร	๒	๕	๑๐
การคัดเลือกบุคลากรเพื่อไปศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ	๑	๒	๒
การพิจารณาเลื่อนเงินเดือน	๒	๕	๑๐
การมอบหมายงานที่ไม่เป็นธรรมเนียมเอาแต่พวกพ้อง	๒	๒	๔

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต เป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโอกาส เป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว :	เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ
สถานะสีเหลือง :	เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล
สถานะสีส้ม :	เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้มาเกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
สถานะสีแดง :	เป็นความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ระดับความเสี่ยงการทุจริต = โอกาสเกิดการทุจริต x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕
๓	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔
๒	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk :M)	๔ - ๘
๑	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓

ตารางการประเมินความเสี่ยง

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
การสรรหา บรรจุ แต่งตั้งบุคลากร			✓	
การคัดเลือกบุคลากรเพื่อไปศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ	✓			
การพิจารณาเลื่อนเงินเดือน			✓	
การมอบหมายงานที่ไม่เป็นธรรมชาติแต่พวกพ้อง		✓		

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหาร จัดการความเสี่ยง
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล		
การสรรหา บรรจุ แต่งตั้งบุคลากร	สูง	สอดส่อง กำกับ ดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างใกล้ชิด และเพิ่มความระมัดระวังเป็นพิเศษเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต รวมทั้งป้องกันมิให้มีการแสวงหาผลประโยชน์ในการสอบแข่งขัน
การคัดเลือกบุคลากรเพื่อไปศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ	ต่ำ	เพิ่มช่องทางการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย มีการกำหนดระยะเวลา ช่องทางการรับสมัครที่ชัดเจน ทั่วถึง
การพิจารณาเลื่อนเงินเดือน	สูง	กิจกรรมสร้างความโปร่งใสในการ เลื่อนขั้นเงินเดือน
การมอบหมายงานที่ไม่เป็นธรรมเอาแต่พวกพ้อง	ปานกลาง	มาตรการสร้างความโปร่งใสใน การบริหารงานบุคคล

๓. กองวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. คัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ
๒. กำหนดประเด็น หรือเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต
๓. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๔. ประเมินระดับความเสี่ยงการทุจริต
๕. กำหนดวิธีการในการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ คัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ

ประเภทของความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	กระบวนการหรือโครงการ
(๑) การให้บริการตามภารกิจด้านวิจัย	การจัดสรรทุนวิจัย งบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) เพื่อสนับสนุนงานมูลฐาน (Fundamental Fund) สถาบันพระบรมราชชนก จากกองทุนส่งเสริม ววน. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

ขั้นตอนที่ ๒ กำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต ที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน		
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง
๑	การประเมินคุณภาพข้อเสนอโครงการวิจัยเบื้องต้น หรือการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย รอบคัดเลือก และรอบนำเสนอ (Oral Presentation)	ข้อเสนอโครงการวิจัยที่ผ่านการคัดเลือกไม่มีคุณภาพ หรือมีคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่สถาบันและแหล่งทุนกำหนด
๒	การอนุมัติจัดสรรเงินอุดหนุนการวิจัยงบประมาณด้าน ววน.	การจัดสรรงบประมาณโครงการวิจัยที่ไม่คุ้มค่ากับผลที่ได้รับจากการวิจัย หรือไม่เหมาะสมกับกิจกรรมในโครงการ

ขั้นตอนที่ ๓ กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต พิจารณาจาก ๒ ปัจจัย ประกอบด้วย

- ๑. โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่เกิดเหตุการณ์นั้น ๆ
- ๒. ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน โดยสามารถแบ่งออกเป็นผลกระทบด้านการเงิน และผลกระทบที่ไม่ใช่ด้านการเงิน

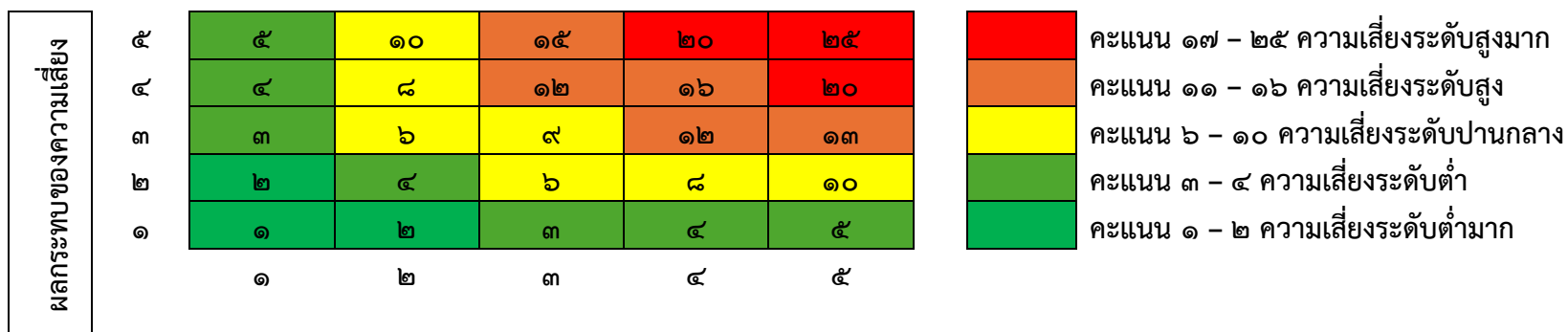
ตารางที่ ๑ เกณฑ์มาตรฐานระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

เกณฑ์	โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)				
	๑	๒	๓	๔	๕
เกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจด้านวิจัย	มีโอกาสดังขึ้น ยาก	มีโอกาสดังขึ้น น้อยครั้ง	มีโอกาสดังขึ้น บางครั้ง	มีโอกาสดังขึ้น บ่อยครั้ง	มีโอกาสดังขึ้น เป็นประจำ

ตารางที่ ๒ เกณฑ์มาตรฐานระดับความรุนแรงและผลกระทบ (Impact)

เกณฑ์	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดจากการทุจริตในประเด็นการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจด้านวิจัย	ไม่มีผลกระทบ ต่อชื่อเสียงและการดำเนินงาน ของหน่วยงาน	ปรากฏข่าวลือที่อาจ พาดพิงบุคลากรใน หน่วยงานแต่ไม่มีคน ร้องเรียน ไม่มีผลกระทบ ต่อการดำเนินงาน ของหน่วยงาน	มีการร้องเรียนแจ้ง เบาะแสนำมาซึ่งการตั้ง กระบวนการสอบสวน ข้อเท็จจริงภายใน หน่วยงาน	หน่วยงานเสียภาพลักษณ์ ด้านความโปร่งใส สื่อมวลชน/สังคมออนไลน์ ลงข่าวต่อเนื่องและได้รับ ความสนใจจากคนในสังคม	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษ ข้อมูลความผิดเข้าสู่ กระบวนการทางยุติธรรม

ตารางที่ ๓ เกณฑ์การประเมินระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๔ ประเมินระดับความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง (L x I)		
			Likelihood	Impact	ระดับความเสี่ยง
๑	การประเมินคุณภาพข้อเสนอโครงการวิจัยเบื้องต้นหรือการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยรอบคัดเลือกและรอบนำเสนอ	การเรียกรับสินบน หรือผลประโยชน์ ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เพื่อใช้ดุลยพินิจให้ข้อเสนอโครงการวิจัยผ่านการประเมินคุณภาพเบื้องต้น หรือผ่านการพิจารณารอบคัดเลือกและรอบนำเสนอ (Oral Presentation)	๒	๔	๘ (ปานกลาง)
๒	การอนุมัติจัดสรรเงินอุดหนุนการวิจัยงบประมาณด้าน ววน.	การใช้อำนาจ หน้าที่อย่างไม่เป็นธรรมเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้องหรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในโครงการวิจัย	๑	๔	๔ (ต่ำ)

ขั้นตอนที่ ๕ กำหนดวิธีการในการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารความเสี่ยง
๑	การเรียกรับสินบน หรือผลประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่เป็นตัวเงิน เพื่อใช้ดุลยพินิจให้ข้อเสนอโครงการวิจัย ผ่านการประเมินคุณภาพเบื้องต้นหรือผ่านการพิจารณา รอบคัดเลือก และรอบนำเสนอ (Oral Presentation)	ปานกลาง	๑. การพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยมี ๒ ระดับ ๑) รอบคัดเลือก โดยผู้ทรงคุณวุฒิระดับสถาบัน ๒) รอบนำเสนอ โดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน ๒. การเปิดเผยผลการพิจารณาอย่างโปร่งใส เข้าถึงได้ง่าย ๓. มีช่องทางรับเรื่องร้องเรียนผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และ Line Opent Chat กองวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ที่สามารถขอตรวจสอบผลคะแนนและข้อเสนอแนะ จากผู้ทรงคุณวุฒีย้อนหลังได้
๒	การใช้อำนาจ หน้าที่อย่างไม่เป็นธรรมเพื่อเพื่ออนุมัติ จัดสรรเงินอุดหนุนการวิจัยให้กับพวกพ้อง หรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในโครงการวิจัย	ต่ำ	๑. การพิจารณาอนุมัติจัดสรรงบประมาณมีหลายขั้นตอนจากหลาย หน่วยงาน ประกอบด้วย ๑) การพิจารณาขั้นต้น โดยสถาบันพระบรมราชชนก ๒) การพิจารณาขั้นกลั่นกรอง โดยกองทุนส่งเสริม ววน. ๓) การพิจารณา ขั้น Pre-Ceiling โดยสำนักงานงบประมาณ ๔) การพิจารณา ขั้นงบประมาณกลาง โดยรัฐสภา ๒. จัดทำประกาศผลการพิจารณาฯ และเผยแพร่สู่สาธารณะบนเว็บไซต์ ของสถาบัน

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต : โครงการซื้อหุ้นจำลองเด็ก 5 ขวบ เสมือนมนุษย์ สำหรับการฝึกช่วยชีวิตขั้นสูงครบวงจรพร้อมจอภาพแสดงสัญญาณชีพและอุปกรณ์ จำนวน 1 ชุด						
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินโครงการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุม หรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
1	กำหนดรายละเอียดร่างขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR) และกำหนดราคากลาง	กำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR) เอื้อประโยชน์กับผู้ขาย หรือกีดกันผู้ขายที่ไม่ประสงค์ให้เข้ามาเสนอราคาได้ เว้นแต่กรณีมีลักษณะเดียว	สูง	1. การแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR) ต้องแจ้งให้ผู้ถูกแต่งตั้งทราบ ก่อนการมีคำสั่ง 2. ให้แต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ และความเชี่ยวชาญ ด้านนั้น ๆ ร่วมด้วย เพื่อสร้างบุคคลที่ 3 (Third party) ในการกำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR) ที่ไม่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ขาย/ผู้รับจ้าง รายใดรายหนึ่ง	เจ้าหน้าที่พัสดุประสานกับผู้ที่จะแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR) ก่อน เพื่อสร้างความเข้าใจ และให้ความยินยอม ก่อนดำเนินการขออนุมัติแต่งตั้ง	เจ้าหน้าที่พัสดุ
2	การตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงาน ไม่ตรงตามร่างขอบเขตของงาน (TOR) โดยอาจมีการลดทอนคุณลักษณะ หรือเปลี่ยนแปลงวันตรวจรับ เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้ขาย	สูง	1. การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ต้องแจ้งให้ผู้ถูกแต่งตั้งทราบ ก่อนการมีคำสั่ง 2. ให้แต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ และความเชี่ยวชาญ ด้านนั้น ๆ ร่วมด้วย เพื่อสร้างบุคคลที่ 3 (Third party) ในการตรวจรับพัสดุ ที่ไม่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ขายรายใดรายหนึ่ง	เจ้าหน้าที่พัสดุประสานกับผู้ที่จะแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ก่อน เพื่อสร้างความเข้าใจ และให้ความยินยอม ที่จะเป็นกรรมการ ก่อนดำเนินการขออนุมัติแต่งตั้ง	เจ้าหน้าที่พัสดุ

แบบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	คะแนนความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)			
			Likelihood	Impact	Risk Score (L x I)	ระดับ ความเสี่ยง
1	การขออนุมัติจัดซื้อ	ไม่มี				
2	กำหนดรายละเอียดร่างขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR) และกำหนดราคากลาง					
	2.1 จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR) และคณะกรรมการกำหนดราคากลาง	แต่งตั้งคณะกรรมการที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้ขาย ซึ่งอาจก่อให้เกิดการกำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR) ที่เอื้อประโยชน์	2	3	6	ปานกลาง
	2.2 คณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตของงาน กำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR)	กำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR) เอื้อประโยชน์กับผู้ขาย หรือกีดกันผู้ขายที่ไม่ประสงค์ให้เข้ามาเสนอราคาได้ เว้นแต่กรณีมีลักษณะเดียว	4	3	12	สูง
	2.3 คณะกรรมการกำหนดราคากลาง กำหนดราคากลาง	ไม่มี				
3	การขอซื้อพร้อมขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ	แต่งตั้งคณะกรรมการที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้ขาย ซึ่งอาจก่อให้เกิดการตรวจรับไม่ตรงกับร่างขอบเขตของงาน (TOR) หรือการกำหนดวันตรวจรับไม่ตรงตามความเป็นจริง	2	3	6	ปานกลาง
4	การรายงานผลการพิจารณา และอนุมัติการสั่งซื้อสิ่งจ้าง และประกาศผู้ชนะการเสนอราคา	ไม่มี				
5	การตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงานไม่ตรงตามร่างขอบเขตของงาน (TOR) โดยอาจมีการลดทอนคุณลักษณะ หรือเปลี่ยนแปลงวันตรวจรับ เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้ขาย	4	3	12	สูง

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

โอกาส/ผลกระทบ	๑	๒	๓	๔	๕
โอกาส (Likelihood)	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)	เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
ผลกระทบ (Impact)	แทบจะไม่มี	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วย ตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียน และตั้งคำถาม ต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบ	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสารคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชน และมีการออกข่าว	- เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิด เข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น

แผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

๒๓

กองวิเทศสัมพันธ์ สถาบันพระบรมราชชนก

ประเภทความเสี่ยงและวัตถุประสงค์	ความเสี่ยง	สาเหตุ/ปัจจัยเสี่ยง		ระดับความเสี่ยงก่อนจัดการ			การจัดการความเสี่ยง	วิธีการจัดการความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (ระดับ)	ช่วงเวลากำหนดเสร็จ	ผู้รับผิดชอบ	พันธกิจ ๗ ด้าน
		ปัจจัยภายใน (จุดอ่อน)	ปัจจัยภายนอก (ภัยคุกคาม)	L	I	ระดับ						
ความเสี่ยงด้านการทุจริต												
ประเภทความเสี่ยง การจัดซื้อจัดจ้าง วัตถุประสงค์ - เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตโดยเฉพาะในรูปแบบของการให้หรือรับสินบนที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของที่ระลึก	การให้/รับสินบนจากการจัดทำของที่ระลึกสำหรับการดำเนินงานในประเทศ	- ขาดระบบควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ - พฤติกรรมเจ้าหน้าที่ที่ไม่ยึดหลักจริยธรรม - ความไม่โปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อ - ขาดความรู้ด้านกฎหมายและระเบียบ	- ผู้ขายเสนอผลประโยชน์เพื่อให้ได้งาน - การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมในตลาด - ขาดการตรวจสอบจากภาคประชาชนหรือสื่อ - ค่านิยมสังคมที่ยอมรับการให้ของขวัญ	๓	๓	M ปานกลาง	☐ ยอมรับ ☐ ลด/ควบคุม ☐ กระจาย ☒ หลีกเลี่ยง	๑. มาตรการป้องกัน - จัดทำคู่มือจริยธรรมการให้/รับของขวัญ - แยกหน้าที่ในกระบวนการจัดซื้อให้ชัดเจน - ใช้ระบบ e-bidding/e-procurement - อบรมเจ้าหน้าที่ด้านจริยธรรม ๒. มาตรการลดผลกระทบ - เปิดช่องทางร้องเรียนที่เข้าถึงได้ - ตรวจสอบการจัดซื้ออย่างสม่ำเสมอ - กำหนดบทลงโทษชัดเจน	☐ ต่ำ ☒ ปานกลาง ☐ สูง	ภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๘	กองวิเทศสัมพันธ์	ด้านที่ ๔ ทำนุบำรุง ศิลปะ วัฒนธรรม ส่งเสริม ค่านิยมที่ดีงาม สนับสนุนให้บุคลากรมีจิตสำนึกที่ดีต่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และมีคุณธรรม จริยธรรม

ประเภท ความเสี่ยงและ วัตถุประสงค์	ความ เสี่ยง	สาเหตุ/ปัจจัยเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง			การจัดการ ความเสี่ยง	วิธีการจัดการ ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง ที่ยอมรับได้ (ระดับ)	ช่วงเวลา กำหนดเสร็จ	ผู้รับผิดชอบ	พันธกิจ ๗ ด้าน
		ปัจจัยภายใน (จุดอ่อน)	ปัจจัยภายนอก (ภัยคุกคาม)	L	I	ระดับ						
								๓. <u>มาตรการติดตาม และประเมินผล</u> - จัดทำรายงาน ประจำปี - ประเมินความเสี่ยง ในแต่ละโครงการ				<u>ด้านที่ ๕</u> พัฒนาระบบ บริหาร จัดการที่มี ประสิทธิภาพ เน้นหลัก ธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีความ รับผิดชอบต่อ